



Arnhem, vrijdag 17 september 2010

Openingstoespraak eerste lustrumconferentie

Jan Terlouw

voormalig Commissaris van de Koningin en
spreker op de eerste Conferentie in de Bilderberg in 2006



Welkom op het eerste lustrumsymposium van de Stichting War Requiem - Bridge to the Future, welkom in het Huis der Provincie van Gelderland. Ik beschouw het als een eer om hier weer even te staan, en u te mogen begroeten mede namens de huidige commissaris van de koningin, Clemens Cornielje.

Op 15 september 2006 was de eerste conferentie Bridge to the Future, dit is al weer de vijfde. Het bouwen van de brug waarop we vanuit dit huis uitzien 'een brug te ver', kostte heel wat tijd, het bouwen van een brug van oorlog naar vrede is een verrichting die wellicht nooit af zal zijn, maar waaraan altijd gebouwd zal moeten worden. Ik feliciteer Sophie Lambrechtsen en alle anderen die zich onvermoeibaar inzetten voor een dergelijke brug, met dit eerste lustrum. Ze weten dat de voltooiing van die brug ligt in een verdwijnpunt in de verte. Duizenden jaren geleden schreef de profeet Jesaja al: 'Dan zullen zij hun zwaarden omsmeden tot ploegscharen en hun speren tot snoeimessen, geen volk zal tegen een ander volk het zwaard opheffen en zij zullen de oorlog niet meer leren,' en nog altijd wachten we daarop. Misschien moeten we er in berusten dat de essentie ligt in de reis, niet in het bereiken van het eindpunt.

Het probleem van oorlog en vrede is een kernvraagstuk van de mensheid. Er is zo'n enorme onevenwichtigheid in wat we als mensen kunnen en niet kunnen. Wat met name de natuurwetenschappen in de laatste vijfhonderd jaar tot stand hebben gebracht is adembenemend. De prestaties van scheppende en herscheppende kunstenaars zijn door de eeuwen heen van een onbenoembare schoonheid geweest. Je zou toch zeggen dat het eenvoudig moet zijn om een conflict niet te laten uitgroeien tot gruwelijke moordpartijen, waarbij talloze mensen die er niets mee te maken hebben omkomen, dat zou toch eenvoudig moeten zijn in vergelijking met het graven van een putje op de planeet Mars, eenvoudig in vergelijking met het componeren van de Mattheus Passion, maar nee. Zorgen dat er geen kinderen omkomen van hongersnood of worden opgeblazen door rondgestrooide landmijnen lijkt toch makkelijker dan het bouwen van internet, simpeler dan het schrijven van 'The merchant

of Venice ‘ of het schilderen van het ‘Gezicht op Delft’; de werkelijkheid is anders. Er staat meer in kranten over astrologie dan over astronomie, en nieuwe lelijkheid is van alle tijden. Er zal nog lang moeten worden gebouwd aan de Bridge to the Future.

Het thema van dit vijfde symposium is *verwerking*. Meteen doemen vragen op van een omvang dat je ze nauwelijks durft te stellen.

Hoe kun je het ooit verwerken als je dierbare je moedwillig, zinloos, kwaadaardig wordt ontnomen?

En hoe kun je in het reine komen met een wereldbeeld dat steeds weer door misdaad en verwrongen ideeën wordt besmeurd?

Ik was dertien in het laatste jaar van de Tweede Wereldoorlog. Ik heb vrijwel niets meegemaakt in vergelijking met wat anderen is overkomen, is aangedaan. En toch is zelfs dat weinige al in belangrijke mate bepalend geweest voor mijn opvattingen over geloof, samenleving, bepalend voor mijn wereldbeeld. Hoe moet dat zijn voor de werkelijke slachtoffers?

Mensen zijn enerzijds zo kwetsbaar, en toch vaak zo sterk. We zijn als de natuur.

De natuur is enerzijds zo simpel. Enkele wetten regeren de gebeurtenissen: de zwaartekracht, de kernkrachten, de elektromagnetische krachten.

De natuur is anderzijds zo complex: het RNA en DNA die bepalend zijn voor de eigenschappen van een orgaan, de erfelijkheid, de biologisch-chemische processen, dat is alles van een onvoorstelbare ingewikkeldheid.

De mens is enerzijds zo simpel: bijna iedereen wil leven, zich voortplanten, deel uitmaken van een gemeenschap. Hij houdt van zijn kinderen, van goed eten en van een gezonde balans tussen werken en vrije tijd.

De mens is anderzijds zo complex: mensen zijn zo verschillend als hun vingerafdrukken, zo onvoorspelbaar als een dobbelsteen, zo wispelturig als de oceaan.

Ik denk dat het bestuur van de stichting er goed aan heeft gedaan om het thema *verwerking* voor deze conferentie te kiezen en ik complimenteer ze omdat ze bijzondere sprekers hebben gevonden om het onderwerp te belichten. Zij zullen ons vast laten zien dat er altijd hoop is. Dat mensen onvermoede krachten hebben. Dat er altijd reden is om te blijven bouwen aan de brug naar de toekomst, de brug van oorlog naar vrede. Ik wens ons allen een goede bijeenkomst toe.

Jan Terlouw